

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทฤษฎีในการเป็นชายขายบริการทางเพศเป็นการศึกษาจากปรากฏการณ์ต่างๆ นั้น ขึ้นอยู่กับการใช้กรอบแนวคิดแต่ละแนวที่เลือกมาเป็นตัวกำหนดขอบเขตความสนใจในลักษณะบางประการของปรากฏการณ์เพื่อให้มีความเข้าใจและความชัดเจน ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดต่างๆ ที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม
2. แนวคิดเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเบี่ยงเบน ทฤษฎีการประทับตรา
4. แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมของสังคมไทยในปัจจุบัน
5. ข้อมูลการศึกษาเบื้องต้น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม (Symbolic Interactionism)

มนุษย์และสังคมเป็นหน่วยที่แยกออกจากกันไม่ได้ การเข้าใจความต้องการของทั้งสองฝ่าย แต่มิใช่ฝ่ายหนึ่งกำหนดอีกฝ่ายหนึ่ง สังคมจึงหมายถึงสิ่งที่ปัจเจกบุคคลสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ เป็นเส้นทางการพลวัตของบุคคลและบุคคลก็เข้าใจความหมายทางสังคมที่เขาสร้างขึ้นจากการตีความการกระทำของแต่ละฝ่าย มนุษย์จึงเป็นทั้งผู้กำหนดและผู้ถูกกำหนดในกระบวนการปฏิสังสรรค์ (ประภาพรณ วศาโรจน์, 2532 : 11) เช่นเดียวกันในการศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นชายนั้น จำเป็นจะต้องเข้าใจความต้องการของเขาเอง แล้วต้องมองถึงกระบวนการปฏิสังสรรค์ของพวกเขาในการพบปะพูดคุยระหว่างกลุ่มเพื่อน ลูกค้าหรือแม้แต่บุคคลรอบกายของเขาทั้งนี้เพื่อที่จะได้เข้าถึงความเป็นวัยรุ่นชายขายบริการหรือลักษณะของการดำเนินชีวิตของเขาได้อย่างถูกต้อง

แนวคิดในทฤษฎีการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยมนี้ เชื่อว่ามนุษย์มีความคิด มีสติ มีความรู้สึกและความสามารถตีความและตอบโต้การกระทำของอีกฝ่ายได้ ดังแนวคิดของบลูเมอร์ (Blumer) ที่มองว่าพฤติกรรมของมนุษย์ไม่ใช่สิ่งที่อยู่กับที่ แต่เป็นการกระทำที่เคลื่อนไหวซึ่งเกิดขึ้นในบริบท การปฏิสังสรรค์ในสังคมที่เลื่อนไหลและเปลี่ยนแปลงได้ในบริบทของการ

ปฏิสังสรรค์นี้ บุคคลจะคำนึงว่าอะไรจะเกิดขึ้นกับเขาต่อไป ถ้าเขาได้ตัดสินใจทำอะไร เมื่อบุคคลปฏิสังสรรค์กับบุคคลอื่นเขาจะให้ความหมายของการกระทำอีกฝ่าย ดังนั้นเราจึงสามารถมั่นใจกับความหมายเหล่านั้นที่จะกระทำและตอบโต้อีกฝ่ายต่อไปได้ ความหมายใดๆที่บุคคลมีต่อการกระทำระหว่างกันจึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่จะตามมาของอีกฝ่ายหนึ่ง (Thio, 1983 : 290-291) ซึ่งเอกลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่กำหนด บทบาทและพฤติกรรมของบุคคลในการปฏิสังสรรค์ทางสังคมต่อไป

กระบวนการตีความหมาย (A Process Of Interpretation) มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นแรก ผู้ที่กระทำจะเป็นผู้บ่งชี้กับตนเองในสิ่งที่ตนเองเป็น คือ บุคคลที่จะชี้ให้ตนเองทราบถึงความนั้นของสิ่งนั้น การบ่งชี้ดังกล่าวเป็น “กระบวนการทางสังคมภายใน”(Internalized Social Process) หมายถึง ผู้กระทำมีการปฏิสังสรรค์กับตนเอง กระบวนการนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างที่บุคคลได้เข้าร่วมกระบวนการสื่อสารกับตนเอง

ขั้นตอนที่สอง เมื่อมีการปฏิสังสรรค์กับตนเองขึ้น การตีความย่อมตามมา ฉะนั้นการตีความจึงเป็นการจัดการกับความหมายด้วยลักษณะและวิธีการต่างๆที่ผู้กระทำสามารถเลือกตรวจสอบจัดกลุ่มใหม่หรือหยุดการกระทำ หรือเปลี่ยนแปลงความหมายใหม่ให้เป็นไปตามสถานการณ์ ซึ่งผู้กระทำกำลังเผชิญอยู่และเป็นผู้กำหนดทิศทางของการกระทำของเขาเองได้ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้กระทำเอง

ดังนั้น การตีความจึงเป็นกระบวนการก่อให้เกิดความหมาย ซึ่งถูกใช้และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในฐานะเป็นเครื่องมือสำหรับชี้แนะและสร้างการกระทำ จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่าความหมายมีบทบาทสำคัญในการกระทำต่างๆของบุคคล โดยผ่านกระบวนการปฏิสังสรรค์กับตนเอง(Process of Self-Interaction) (Blumer 1969, อ้างใน ชลธิชา ศาสลิกุปต์, 2532 : 7-8) จากข้อเสนอเบื้องต้นนี้ บูลเมอร์ได้นำไปเป็นพื้นฐานในการอธิบายธรรมชาติของสังคมมนุษย์ธรรมชาติของการปฏิสังสรรค์และธรรมชาติของวัตถุต่างๆ

จากกระบวนการปฏิสังสรรค์ บุคคลได้รับภาพของตนเองซึ่งเป็นภาพที่บุคคลมีต่อตนเอง ทั้งจากการกำหนดของสังคมและการกำหนดของตนเอง บุคคลที่ได้รับภาพว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน เช่น เกย์หรือผู้เบี่ยงเบนอื่นๆจึงเกิดขึ้นในปฏิสังสรรค์ ดังนี้

ในการศึกษาโลกเชิงประจักษ์ของวัยรุ่นชายขายบริการทางเพศ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ของคนกลุ่มนี้ จึงมุ่งไปที่กรอบแนวคิดการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่า

1. การให้ความหมายต่อตนเองและทัศนคติการมองจากคนรอบข้าง ที่มีผลกระทบต่อการเกิดโน้ตส์เกี่ยวกับตนเองและภาพของวัยรุ่นชายขายบริการทางเพศ
2. กระบวนการพัฒนาของโสเภณีจากการปฏิสังสรรค์อันยาวนานระหว่างเยาวชนชายขายบริการทางเพศกับบุคคลที่เกี่ยวข้องรอบข้าง
3. วัฒนธรรมย่อยของผู้เบี่ยงเบนซึ่งเป็นกลุ่มทางสังคมที่มีความคิด ความเชื่อ บรรทัดฐานและแนวทางการกระทำบางอย่างแก่สมาชิกในวัฒนธรรมย่อย อาจนำไปสู่การได้รับภาพของชายขายบริการทางเพศ
4. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่บุคคลเหล่านี้มีการปฏิสังสรรค์ในชีวิต ซึ่งนำไปสู่การที่พวกเขาได้การนิยามจากคนรอบข้างหรือให้นิยามตนเองว่าโสเภณีในกระบวนการขายบริการทางเพศ

แนวคิดเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ

พฤติกรรมรักร่วมเพศ (Homosexuality) ซึ่งคำว่า Homo มาจากภาษากรีก แปลว่า เช่นเดียวกัน พฤติกรรมชนิดนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในเพศชายและเพศหญิง ถ้าเกิดในเพศชาย เรียกว่า Male Homosexuality หรือ Homosexual โดยทั่วไปเรียกกันง่ายๆว่า Gay (เกย์) แปลว่า ร่าเริงแจ่มใส ถ้าเกิดในหญิง เรียกว่า Female Homosexuality หรือ Lesbian (Webster's New World Dictionary of the American Language 1965, อ้างในชลธิชา ศาสติคุปต์, 2532 : 20)

แนวมองพฤติกรรมรักร่วมเพศ

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวปฏิสังสรรค์เป็นกรอบแนวคิด ฉะนั้นการมองปรากฏการณ์จึงเป็นในรูปของอัตวิสัย (Subjective Phenomenon) ให้ความสำคัญกับการตีความหมายต่างๆของกลุ่มบุคคลต่อพฤติกรรมนั้นๆ

การมองพฤติกรรมรักร่วมเพศ จำแนกมุมมองเป็น 2 แนวทาง (นงนาถ แซ่ตั้ง 2530, อ้างในชลธิชา ศาสติคุปต์, 2532 : 21) ดังนี้

1. แนวกลีนิคคอส(Clinical View)

- 1.1 เป็นรักร่วมเพศที่เกิดจากปัจจัยทางชีววิทยา เช่น มีความผิดปกติแฝงมาโดยกำเนิด (Inborn Factors) คือ อาจมีโครโมโซมผิดปกติ ปัญหาทางด้านพันธุกรรม การมีฮอร์โมนผิดปกติจากคนทั่วไป
- 1.2 เป็นการรักร่วมเพศที่ผิดปกติ อันเกิดจากความหวาดกลัวที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในจิตใต้สำนึกของบุคคล เช่น ความกลัวเพศตรงข้าม ความกลัวการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม(Heterophobia) หรือ ความหวาด

ระแวงกลัวติดโรค กลัวบาดเจ็บและอันตรายที่เกิดจากการจินตนาการเอาเองว่าจะได้รับการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม (Paranoid Ideation)

1.3 เป็นรกร่วมเพศที่เกิดจาก การพัฒนาการเรียนรู้ในวัยเด็กที่มีปัญหาของความขัดแย้งในบทบาททางเพศ (Gender Role Conflict) เชื่อว่าในช่วง “Oedipus Complex” คือ ช่วงที่เด็กอายุประมาณ 4-5 ปี ปกติเด็กจะเรียนรู้เอกลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) โดยการยึดถือผูกพัน (Identification) หรือเลียนแบบพ่อแม่ที่มีเพศเดียวกับตนซึ่งจะติดตัวเด็กไป (fixation) และมีผลต่อแนวโน้มในการพัฒนาเอกลักษณ์ บทบาทและความพึงพอใจทางเพศในวัยผู้ใหญ่ ต่อมานักจิตวิทยาวิเคราะห์เชื่อว่า รกร่วมเพศเกิดจากการที่เลียนแบบ(พ่อ แม่)ที่เป็นเพศตรงข้ามตนไว้มากเกินไป

1.4 เป็นรกร่วมเพศที่เกิดจากการเรียนรู้ในช่วงวัยต่างๆ โดยผ่านทางกลุ่มเพศ (Peer Group) สื่อและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรวมทั้งการได้รับการสอนโดยตรงและการได้รับแรงเสริมต่างๆ ความผูกพันแน่นแฟ้นทางอารมณ์ กับตัวแบบบทบาทที่บุคคลเลือกที่จะเลียนแบบเอกลักษณ์การกลมกลืน ตัวเองกับคุณค่าความรู้ ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชายหรือผู้หญิง ภาพในบริเวณของสังคมที่เขาอาศัยอยู่หรือเติบโตขึ้น

2. แนวคิดพิณิชนนอล (Difinitional View)

2.1 รกร่วมเพศมิได้เป็นที่ดำรงอยู่เดี่ยวๆ (Essence) ที่จะหยิบยกขึ้นมาพิจารณาเสมือนวัตถุต่างๆ ในโลก แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางบริบททางสังคม และเกิดโดยผ่านกระบวนการ

2.2 ปฏิสังสรรค์ทางสัญลักษณ์ของบุคคล มีการให้ความหมาย การตีความ และการให้ความหมายใหม่ในระหว่างปฏิสังสรรค์ตลอดเวลา เพศและลักษณะทางเพศ เป็นเสมือนเป้าหมายที่เป็ดอยู่ เป็นที่ผสมผสานของศักยภาพส่วนบุคคลและความเป็นไปได้ต่างๆซึ่งถูกขีดวงและจัดระเบียบในวิถีทางที่เฉพาะเจาะจง โดยกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและประวัติศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจง (Kessler and Mc Kenna

1978, อ้างใน ชลธิชา ศาสติคุปต์, 2532 : 22) ซึ่งนำมาสู่กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ของบุคคลของผู้รักร่วมเพศ

- 2.3 ผู้ที่ถูกสังคมให้ความหมายว่ามี “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” นั้น ผู้เบี่ยงเบนจำนวนมากไม่ได้เริ่มจากความพึงพอใจที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ช่วงหนึ่งในชีวิตเขาอยู่กับโลกธรรมดาและคิดถึงตัวเองว่าเป็นคนธรรมดาคนหนึ่ง แต่ถูกประทับตราจากสังคมว่าเขา “ผิดปกติ” (ซึ่งมักจะนิยามด้วยการอ้างอิงถึงศีลธรรม ศาสนา กฎหมาย และความเหมาะสม) บุคคลเหล่านี้ต้องทำความเข้าใจและให้ ความหมายแก่ตนเองถึงการกระทำของตน ในขณะที่ต้องเรียนรู้เนื้อหาของการประทับตราที่มีผลต่อ รูปแบบพฤติกรรมของเขา และเมื่อเวลาทำให้เขาเข้าสู่กลุ่มเบี่ยงเบน เพื่อที่จะรับการยอมรับในฐานะการเป็นสมาชิกคนหนึ่ง เป็นบริบทที่เขาจะได้พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองในทางที่เป็น พฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้น ทำให้กลุ่มเบี่ยงเบนเหล่านี้แยกตัวออกจากโลกของคนทั่วไปชัดเจนขึ้น ตราประทับของ “รักร่วมเพศ” ก็คือ “ความผิดปกติทางเพศ” ที่มักจะได้รับปฏิกิริยาจากสังคม เป็นการล้อเลียน การถูกรังเกียจ เหยียดหยาม ถูกกีดกันออกจากกลุ่มสมาคมของคนทั่วไป (straight) ที่เรียกตัวเองว่าเป็นคนปกติ หรือแม้กระทั่งการถูกจับกุมโดย กฎหมาย

ฉะนั้น แนวการมองที่แตกต่างนี้จะเป็พื้นฐานในการวิเคราะห์และหาจุดสนใจที่แตกต่างกัน รวมถึงผลในการศึกษาที่ต่างกันด้วย ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จะเน้นไปแต่เพียงแนวเดียวกัน (Difinition View) เป็นหลัก เนื่องจากการศึกษาแนวนี้สนใจที่จะอธิบายกระบวนการเป็นโสเภณี การปรับตัวของบุคคลในการพัฒนาและธำรงค์เอกลักษณ์ รวมทั้งการเปิดเผยตัวเองของบุคคลเหล่านี้ซึ่งทำให้ได้ภาพที่ชัดเจนมากขึ้นไปว่า เป็นเพียงการประทับตราในเชิงสัญลักษณ์ที่บุคคลทั่วไปคิดไปเองเกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าว

แนวคิดเกี่ยวกับการเบี่ยงเบน

การเบี่ยงเบน หมายถึง ความประพฤดิที่คนในกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าอันตรายน่าอาช บาดหุขนาดตามาก จนต้องจัดการเอาตัวผู้กระทำให้ติดมาลงโทษ (Goode 1978, อ้างใน ชลธิชา ศาสติคุปต์, 2532 : 9)

พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกประทัประตราโดยการประทัประตราจากผู้ชมในสังคม (Becker, 1963 : 3)

แนวทางแรกเรียกว่า ทศนภาพเชิงบรรทัดฐาน (Normative Perspective)

ทศนภาพเชิงบรรทัดฐานเป็นการมองปรากฏการณ์ของการเบี่ยงเบนทางสังคมจากจุดยืนของการละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งให้เป็นเกณฑ์กำหนดว่า ความเบี่ยงเบน คือ อะไร ดังนั้นการนิยามความเบี่ยงเบนจึงอยู่บนพื้นฐานทางสังคม (Social norms) ซึ่งอ้างถึงกฎเกณฑ์ (rule) คือความคาดหวัง(expectation) สำหรับพฤติกรรมที่สมาชิกของกลุ่มหรือสังคมใช้ร่วมกัน และมองปรากฏการณ์ทางสังคมว่ามีสมานฉันท์ (consensus) ซึ่งถือว่าเป็นความจริงที่อยู่บนพื้นฐานของชีวิตทางสังคมที่ได้รับการจัดระเบียบ ความสมานฉันท์จึงได้รับการแสดงออกในรูปของบรรทัดฐานทางสังคม เป็นกฎเกณฑ์รวมที่ใช้เป็นแนวทางในการทำพฤติกรรมในมิติต่าง ๆ ของชีวิตทางสังคมไปสู่แบบแผนที่เป็นระเบียบ ดังนั้น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจึงเป็นการเบี่ยงเบนออกจากแบบแผนเชิงบรรทัดฐาน ฉะนั้นผู้ที่เบี่ยงเบนจึงเป็นผู้ละเมิดความสมานฉันท์ของสังคมที่ได้รับการจัดระเบียบและให้ความสำคัญแก่บุคคลที่ละเมิดบรรทัดฐานโดยการพรรณาลักษณะของผู้เบี่ยงเบนและแสวงหาคำตอบในการอธิบายสาเหตุของการกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยพยายามค้นหาตัวชี้แนะต่างๆ เกี่ยวกับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ทางสังคม ที่ผลักดันบุคคลให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากคนทั่วไปในสังคม (พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิ์พงษ์ 2529, อ้างใน ชลธิชา ศาลิคุปต์ , 2532 : 11-12)

แนวทางที่สอง เรียกว่า ทศนภาพเชิงสัมพัทธ์ (Relativistic Perspective)

ทศนภาพเชิงสัมพัทธ์ เป็นทศนภาพที่ให้ความสนใจปรากฏการณ์ของความเบี่ยงเบนไปที่ผู้ชมทางสังคม และกระบวนการนิยามความเบี่ยงเบน รวมทั้งให้ความสำคัญไปที่ผลของปฏิกิริยาจากผู้ชมทางสังคมที่มีต่อบุคคลผู้ถูกนิยามว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน โดยเน้นความสำคัญไปที่การพิจารณาถึงข้อเท็จจริงพื้นฐานชีวิตทางสังคมว่า มีความหลากหลาย (Diversity) มากกว่าความสมานฉันท์ และเห็นว่าสังคมสมัยใหม่มีความซับซ้อนหลากหลาย ผู้คนและกลุ่มคนต่างมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งและแข่งขันกันมากกว่าจะมีผลของการต่อรองเชิงผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มตรงข้ามหรือการบีบบังคับ (Coersion) ของฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่า การจัดระเบียบภายในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง ชีวิตทางสังคมจึงมีลักษณะเป็นพลวัต แต่อย่างไรก็ตาม ทศนภาพเชิงสัมพัทธ์นี้ไม่ได้ปฏิเสธความมีอยู่ของบรรทัดฐานทางสังคม แต่บรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ความคาดหวังของสังคมเหล่านี้เป็นตัวให้แนวทางพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งได้รับการสร้างหรือปรับปรุงผ่านไปยังกระบวนการทางสังคมซึ่งมีลักษณะเชิงพลวัต ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงไม่ได้กำหนดอย่างเข้มงวดจากความคาดหวังเชิงบรรทัดฐานที่ตายตัว แต่ได้รับการ

ก่อรูปและเปลี่ยนแปลงผ่านไปทางกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคมที่มีลักษณะเป็นพลวัตและเป็นไปตามธรรมชาติ

ฉะนั้น มโนทัศน์ของบรรทัดฐานทางสังคมจึงไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างผู้เบี่ยงเบนและผู้ไม่เบี่ยงเบนได้ เพราะแบบแผนของพฤติกรรมไม่ได้เกิดจากบรรทัดฐานร่วมกันที่มั่นคง แน่นนอน และก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในการนิยามความเบี่ยงเบนว่าเป็นการละเมิดกฎของสังคม ดังแนวคิดของเบคเกอร์ (Becker 1963, อ้างใน ศุติมาน นฤมล, 2530 : 29) ที่ว่า “สังคมหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ มากมาย แต่ละกลุ่มมีชุดของกฎเกณฑ์ซึ่งแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นและเป็นผู้เป็นเจ้าของกลุ่มต่างๆ ในเวลาเดียวกัน บุคคลอาจจะละเมิดกฎของกลุ่มหนึ่ง โดยการกระทำนั้นเป็นการกระทำตามกฎเกณฑ์ของอีกกลุ่มหนึ่ง เขาเป็นผู้เบี่ยงเบนหรือไม่ ”

จะเห็นได้ว่าภายในสังคมใหญ่มีกลุ่มต่างๆ ซึ่งมีกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานของกลุ่ม กฎเกณฑ์และบรรทัดฐานเหล่านี้รวมถึงความคาดหวังที่ใช้เป็นแนวทางนำพฤติกรรม จะถูกสร้างขึ้นมากภายใต้สถานการณ์ระหว่างบุคคลในกระบวนการปฏิสังสรรค์ทางสังคมที่มีลักษณะพลวัตของบุคคล จึงเป็นการยากที่จะระบุว่าพฤติกรรมนั้นเหมาะสมหรือไม่ในสถานการณ์ต่างๆ

การตอบคำถามว่าใครคือผู้เบี่ยงเบน ขึ้นอยู่กับจุดยืนของผู้ตอบท่ามกลางความหลากหลายของ “ผู้ชมทางสังคม” (Social Audience) ที่ผู้ในสังคมนั้น ๆ เป็นตัวกำหนดนิยามความเบี่ยงเบน นักสังคมวิทยาเชิงสัมพัทธ์จึงให้ความสำคัญกับผู้ชมทางสังคมมากกว่าการค้นหาสาเหตุจากผู้เบี่ยงเบนและกระบวนการนิยามความเบี่ยงเบนทางสังคมจึงไม่ได้เกิดจากการละเมิดบรรทัดฐานทางสังคมเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ผู้ชมทางสังคมนิยามการกระทำและผู้กระทำทำพฤติกรรมนั้น ๆ ว่า “เบี่ยงเบน” ฉะนั้น จึงมุ่งความสนใจไปที่กระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความเบี่ยงเบนและปฏิกิริยาของผู้ชมทั้งต่อบุคคลผู้ถูกนิยามว่าเบี่ยงเบนและต่อสังคมโดยทั่วไปด้วย

ดังนั้น การนิยามความเบี่ยงเบนในเชิงสัมพัทธ์ นำจุดสนใจไปสู่ปรากฏการณ์ความเบี่ยงเบนและปัญหาของการวิจัยแตกต่างไปจากนิยามเชิงบรรทัดฐานที่สนใจศึกษาความเบี่ยงเบนจากผู้เบี่ยงเบนเอง และจากจุดยืนของผู้สนใจทางสังคมซึ่งเป็นผู้นิยามความเบี่ยงเบน ดังที่ เบคเกอร์ (Becker 1963, อ้างใน ศุติมาน นฤมล, 2530 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า

“กลุ่มทางสังคมได้สร้างความเบี่ยงเบนขึ้นมาโดยการสร้างกฎเกณฑ์ การละเมิดกฎเกณฑ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความเบี่ยงเบน โดยใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้นต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ละเมิดดังกล่าว และประทัประตราพวกเขาว่า เป็นคนนอกคอก (outsiders) จากจุดยืนนี้ความเบี่ยงเบนจึงมิใช่คุณลักษณะของการกระทำที่บุคคลกระทำ แต่เป็นผลตามมาของการใช้กฎเกณฑ์หรือการลงโทษ

ของคนอื่นๆ ที่มีต่อผู้กระทำผิด ผู้ที่เบี่ยงเบน คือ คนผู้ซึ่งการประทัประตราถูกใช้เป็นผลสำเร็จ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน คือ พฤติกรรมที่คนอื่นประทัประตรา...”

เพราะฉะนั้น ความเบี่ยงเบนอาจถูกมองในฐานะเป็นกระบวนการ ที่ซึ่งสมาชิกของกลุ่มของชุมชนหรือของสังคม

1. ตีความพฤติกรรมว่าเบี่ยงเบน
2. นิยามบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนประเภทหนึ่ง
3. นำเขาเหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติต่อในลักษณะที่เหมาะสมสำหรับผู้เบี่ยงเบนประเภทนั้น ๆ (Kitsues 1962, อ้างใน ศุภิมา นฤมล , 2530 : 31)

โดยสรุป คือ การศึกษากระบวนการเข้ามาขายบริการทางเพศนี้จึงเป็นการศึกษาในระดับปัจเจกบุคคล โดยใช้ทัศนภาพเชิงสัมพัทธ์ในการอธิบายพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนในรูปของกระบวนการ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าทัศนภาพนี้เหมาะสมในการนำมาใช้ในการศึกษามากกว่าทัศนภาพเชิงบรรทัดฐาน ฉะนั้น การนำเอาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายต้องเป็นทฤษฎีที่อยู่ในกรอบทัศนภาพเชิงสัมพัทธ์ ซึ่งจะเน้นการมองในระดับปัจเจกบุคคล ทฤษฎีที่เหมาะสม คือ ทฤษฎีการประทัประตรา (Labeling Theory) เป็นทฤษฎีที่นำมาอธิบายเยาวชนชายขายบริการทางเพศ โดยมองความเบี่ยงเบนจากจุดยืนของผู้ชมทางสังคม ซึ่งเป็นผู้นิยามความเบี่ยงเบนด้วยกระบวนการประทัประตราบุคคลให้กลายเป็นผู้เบี่ยงเบน

พฤติกรรมเบี่ยงเบน-พฤติกรรมที่ถูกตีตรา

ความเบี่ยงเบนนั้นเป็นการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ที่เรียกว่า “การประทัประตรา” โดยใช้แนวความคิดหลักจากคำ 2 คำ คือ การปฏิสังสรรค์และสัญลักษณ์

“การปฏิสังสรรค์” เป็นลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่า ความเบี่ยงเบน เป็นการกระทำร่วมกันของบุคคลมากกว่าหนึ่งคน ดังนั้น การพิจารณาความเบี่ยงเบนจะไม่เน้นเฉพาะผู้เบี่ยงเบนเท่านั้น แต่จะเน้นไปที่การปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคลที่ถูกมองว่าเบี่ยงเบนกับผู้ที่กระทำตามบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้จะเป็นความสัมพันธ์ที่ประกอบกันจะมีกลุ่มหนึ่ง โดยที่ปราศจากอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้

สำหรับคำว่า “สัญลักษณ์” จะเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าการปฏิสังสรรค์ระหว่างผู้ที่ถูกมองว่าเบี่ยงเบน และผู้ทำตามบรรทัดฐานของสังคมดำเนินไปโดยความหมายที่พวกเขาให้แก่การกระทำและการตอบโต้ที่มีต่อกัน ดังนั้น แบบแผนพฤติกรรมตามความคิดของนักทฤษฎีการประทัประตราแล้วนั้น โดยตัวของมันเองไม่ได้แยกให้เห็นถึงความแตกต่างของความเบี่ยงเบน แต่

การตอบสนองของสมาชิกทั่วไป และผู้กระทำตามบรรทัดฐานของสังคมได้แยกแยะและตีความพฤติกรรมใดๆว่าเบี่ยงเบน ทำให้ผู้นั้นกลายเป็นผู้เบี่ยงเบน (Pfohl 1985, อ้างใน ประภาพรณ วงศาโรจน์, 2532 : 289) การเบี่ยงเบนจึงเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตรของการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ ระหว่างผู้เบี่ยงเบนและผู้ที่ไม่เบี่ยงเบน

ผู้ที่ถูกประทับตราว่า “เบี่ยงเบน” จะมีผลในเชิงลบเกิดขึ้นแก่ตัวเขา ผลที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ผู้ที่ถูกประทับตราจะมีความโน้มเอียงที่จะมองตนเองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนและจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่เรียกว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนต่อไป ไม่ว่าจะมีความยึดมั่นผูกพันกับการกระทำเบี่ยงเบนอย่างแท้จริงหรือไม่ก็ตาม เมื่อไหร่ที่เขาถูกมองว่าเบี่ยงเบนจากผู้อื่น เขาจะมีความโน้มเอียงให้นิยามแก่ตนเองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนด้วยแล้วต่อเนื่องไปถึงการเข้าสู่การกระทำเบี่ยงเบนนั้น และในที่สุดก็กลายเป็น ความเบี่ยงเบนถาวร ดังที่ เลอมาร์ท (Lemart, 1951 อ้างใน ชลธิชา ศาสติคุปต์, 2532 : 18) ได้พัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนให้เป็นระบบ โดยการแยกความเบี่ยงเบนปฐมภูมิ (Primary Deviance) ไปสู่ความเบี่ยงเบนทุติยภูมิ (Secondary Deviance) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมใดๆ ที่สังคมนิยามค่าเบี่ยงเบน แต่ผู้กระทำมิได้ให้คำนิยามเช่นนั้นด้วย เป็นความเบี่ยงเบนปฐมภูมิ ความเบี่ยงเบนแบบนี้เป็นเรื่องของความขัดแย้งทางค่านิยม ความคิดความเชื่อระหว่างผู้ประทับตรา เป็นคนส่วนใหญ่ ในสังคมและมีบรรทัดฐานของสังคมเป็นเครื่องตัดสินพฤติกรรมกับผู้ประทับตรา ว่ามีความเบี่ยงเบนของพฤติกรรมไปจากบรรทัดฐานของคนส่วนใหญ่ในสังคม แต่พฤติกรรมเช่นนี้อาจกลายเป็นความเบี่ยงเบน ทุติยภูมิ เมื่อบุคคลผู้ถูกประทับตราเห็นดีด้วยการให้นิยามของสังคมต่อพฤติกรรมนั้น ว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน และมองตนเองว่าเบี่ยงเบน (Thio 1983, อ้างใน ประภาพรณ วงศาโรจน์, 2532 : 13-14) ดังแผนภาพ

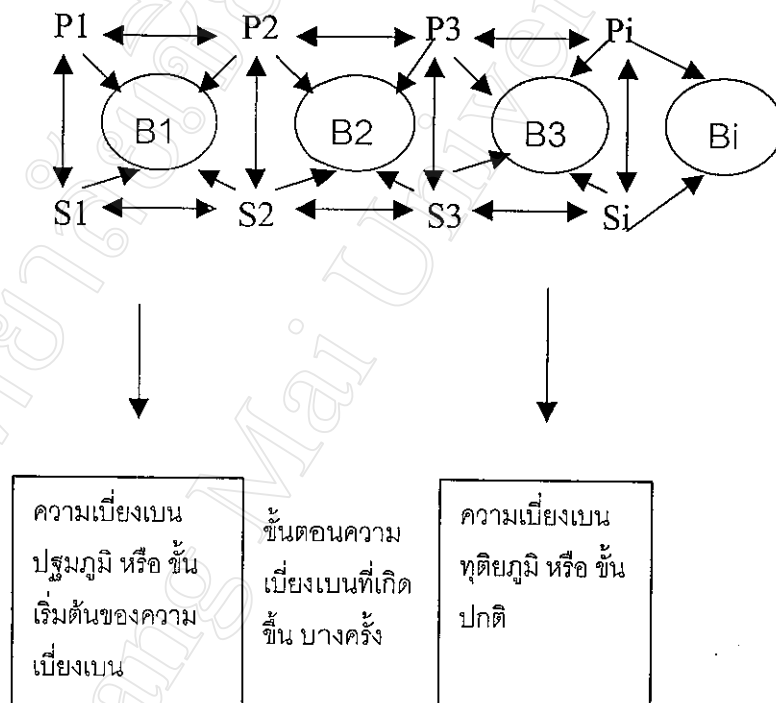
แผนภาพ 1 กระบวนการพัฒนาไปสู่ความเบี่ยงเบนทุติยภูมิของเลอมาร์ท

นอกจากนี้เบคเกอร์ยังได้กล่าวว่าการพัฒนาเข้าสู่ความเป็นผู้เบี่ยงเบนนั้นขึ้นอยู่กับเขาได้นิยามตนเองเหมือนกับสิ่งทีคนอื่นนิยามเขาหรือไม่ (Becker 1963, อ้างใน ชลธิชา ศาลิคุปต์, 2532 : 17) ปฏิกริยาของคนอื่นที่มีต่อเขาในขณะนั้น จึงมุ่งไปที่มีมติสำคัญคือ เอกลักษณะของบุคคลคือ ตราประทับหรือสถานภาพใหม่ที่บุคคลได้รับว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน การยอมรับการประทับตรามีต่อภาพพจน์ของตนเอง คือ มีการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณะเนื่องจากได้รับสถานภาพใหม่ที่ต่างไปจากเดิม การก้าวไปเกี่ยวข้องกับคนอื่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเช่นเดียวกัน ทำให้บุคคลเรียนรู้ถึงแรงงูใจ (Self-identity) ที่จะทำการเปลี่ยนแปลงต่อไป การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มผู้เบี่ยงเบนจึงเป็นตัวเสริมเอกลักษณะแห่งตน ในฐานะเป็น ผู้เบี่ยงเบน การเป็นสมาชิกกลุ่มจะดำรงอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มเบี่ยงเบนและจากการร่วมในวัฒนธรรมย่อย ย่อมจะทำให้การดำเนินชีวิตของผู้เบี่ยงเบนมากยิ่งขึ้น หมายถึง เขาจะกลายเป็นผู้ที่มีเอกลักษณะเบี่ยงเบน (สุลิมาน นฤมล 2530, อ้างใน ชลธิชา ศาลิคุปต์ 2532 : 18)

จากแนวคิดต่างๆ เหล่านี้ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปรากฏการณ์ของเยาวชนชาย ขาดบริการทางเพศว่าอาจมีลักษณะเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องที่จะนำบุคคลเข้าสู่การกลายเป็น “โสเภณี” ได้ดังนี้

แผนภาพ 2 แสดงถึงลำดับขั้นต่อเนื่องที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการเป็นโสเภณี

ทิมา ศุภิมา นฤมล 2530

จากตัวแบบดังกล่าวข้างต้น (P) คือ สถานการณ์ (B) คือ พฤติกรรม ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรมอันเป็นภาวะเงื่อนไขสำคัญที่เกิดขึ้นในกระบวนการปฏิสังสรรค์ ตามลำดับ เวลา ตัวแบบของลำดับ ขั้นต่อเนื่องนี้แสดงให้เห็นถึงแบบแผนร่วมของการกลายเป็นผู้มีอาชีพเบี่ยงเบน

ในขณะที่บุคคลอยู่ในตำแหน่งเริ่มต้นการเข้าสู่ขั้นตอนของผู้เบี่ยงเบนปฐมภูมิ (P1) และมีการ ปฏิสังสรรค์กับสถานการณ์ (S1) ทำให้บุคคลเคลื่อนเข้าสู่การมีพฤติกรรมที่จุด B1 นั้น หมายความว่า บุคคล (P1) กับสถานการณ์ (S1) ก่อนเกิดการกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน ครั้งแรก

เป็นอย่างไรที่ทำให้การปฏิสังสรรค์ระหว่าง P1 และ S1 นำบุคคลเข้าสู่ B1 ได้ผลของปฏิสังสรรค์ คือ บุคคลเข้าสู่การเบี่ยงเบนปฐมภูมิตามแนวคิดของเลอมาร์ ต่อมาบุคคลได้เคลื่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ที่ซึ่งบุคคลจะกลายเป็น P2 และสถานการณ์จะเป็น S2 ลักษณะของ P2 และ S2 อย่างไรที่ทำให้ ผลของปฏิสังสรรค์กลายเป็น B2 กระบวนการปฏิสังสรรค์ดังกล่าวนี้จะเคลื่อนไปเรื่อย ๆ ตาม ลำดับเวลา เมื่อมาถึงจุดหนึ่งที่ B3 นั้น กลายเป็นความเบี่ยงเบนทุติยภูมิ อันเป็นการนำบุคคลเข้าสู่ ผู้มีเอกลักษณ์เบี่ยงเบน อย่างไรก็ตามลำดับขั้นต่อเนื่องเหล่านี้จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนถึง Bi ถ้าภาวะเงื่อนไขเชิงบุคคลและสถานการณ์ยังคงดำรงไว้ ซึ่งภาวะเงื่อนไขดังกล่าวเปลี่ยนไป ในทางที่อยู่นอกเหนือภาวะเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเบี่ยงเบนต่อไป บุคคลจะถอนตัวออกจาก กระบวนการดังกล่าวไปสู่กระบวนการใหม่อื่น ๆ

เพราะฉะนั้น ตัวแบบลำดับขั้นต่อเนื่องของความเบี่ยงเบนที่กล่าวมานั้น นำมาใช้ เป็นแนวทางในการศึกษากระบวนการเป็นเยาวชนชายขายบริการทางเพศ ยังไม่สามารถกำหนด ขั้นตอนตายตัวได้ นอกจากการนำตัวแบบที่สังเคราะห์มานั้นเป็นแนวทางในการศึกษา การ กำหนดแบบแผนของขั้นตอนต่าง ๆ ถ้ามีลักษณะอาชีพผู้เบี่ยงเบน (deviance career) นั้น มีความ แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม การทำความเข้าใจว่าบุคคลกลายเป็นผู้เบี่ยงเบนและก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของโลกผู้เบี่ยงเบนได้อย่างไร นั้น จะต้องศึกษาพัฒนาการนี้ในรูปแบบของกระบวนการที่ใช้ ตัวแบบลำดับขั้นต่อเนื่อง ของความเบี่ยงเบนที่แสดงให้เห็น “ลักษณะเชิงอาชีพ” (Career) อันจะนำไปสู่ความเข้าใจว่า ลักษณะเชิงอาชีพของบุคคลจะนำเข้าสู่ความเป็นเบี่ยงเบนยิ่งขึ้น ในที่สุดเอกลักษณ์และวิถีชีวิต ของเขาจะได้รับการจัดเรียงอยู่รอบๆ แผนพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมของสังคมในปัจจุบัน

มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ต่าง ๆ มากมาย ดังนี้

มิลตันกล่าวว่า ค่านิยม คือ ความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวร เชื่อว่าชีวิตบางอย่าง หรือ เป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะ ยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น (Rokeach Milton 1968, อ้างใน ถาวร เกียรติทัพบิว และพรชัย ลิขิตธรรมโรจน์, 2536 : 11)

สำหรับ วิเชียร รักการ กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึงสภาพหรือการกระทำบางประการที่เรา เชื่อหรือนิยามว่าควรยึดมั่นหรือยึดถือ หรือ เราควรกระทำหรือปฏิบัติเพื่อที่จะได้บรรลุถึงความ มุ่งหมายของสังคมหรือตัวเราเอง (วิเชียร รักการ 2529, อ้างใน ถาวร เกียรติทัพบิว และ พรชัย ลิขิตธรรม, 2536 : 12)

ส่วนปราโมทย์ นาคทรพ (2532 : 17) กล่าวว่า ค่านิยมคือแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พึงปรารถนา ซึ่งมีอิทธิพลในการเลือกพฤติกรรมของมนุษย์

นอกจากนี้ เดวิด เคริทซ์ และคณะ (David Kretch and Others 1965, อ้างใน ถาวรเกียรติ ทับทิว และ พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์, 2536 : 13) ให้ความหมายว่า ค่านิยมจะสะท้อนให้เห็น

วัฒนธรรมของสังคมและเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมยึดถือร่วมกันอย่างกว้างขวาง บุคคลโดยยอมรับค่านิยมใดของตน ค่านิยมนั้นก็จะเป็นเป้าหมายในชีวิตของบุคคลนั้น

กล่าวโดยสรุป ค่านิยมทั้งที่เป็นบุคคลหรือสังคมเป็นความคิดความเชื่อที่บุคคลหรือสังคมที่อยู่ทั้งในทางบวกและทางลบ โดยเห็นว่า มีค่าควรแก่การยึดถือหรือปฏิบัติอันเป็นเหตุให้บุคคลหรือสังคมมีพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน

ค่านิยมของบุคคลหรือสังคม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ หรือค่านิยมวิธีปฏิบัติ เช่น ค่านิยมในด้าน ความซื่อสัตย์ ให้อภัย ความสามารถ ใจกว้าง สร้างสรรค์ ทะเยอทะยาน และ ความมีเหตุผล

2. ค่านิยมที่เป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิต หรือ ค่านิยมจุดหมายปลายทาง เช่น ชีวิตที่สะดวกสบาย ความเสมอภาค ความสุข การได้รับความยกย่องในสังคม (สุนทร โคมิน และ สนิท สมักรการ อ้างใน ถาวร เกียรติทับทิว)

ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการกระทำพฤติกรรมการปฏิบัติในหลายทางเป็นที่ยอมรับของหลักการและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มา สามารถตัดสินระหว่างทางเลือกต่าง ๆ และเป็นแรงจูงใจให้ประพฤติปฏิบัติไปสู่เป้าหมายปลายทางที่ปรารถนาตามลำดับความต้องการของตน

ค่านิยมของสังคมในปัจจุบัน

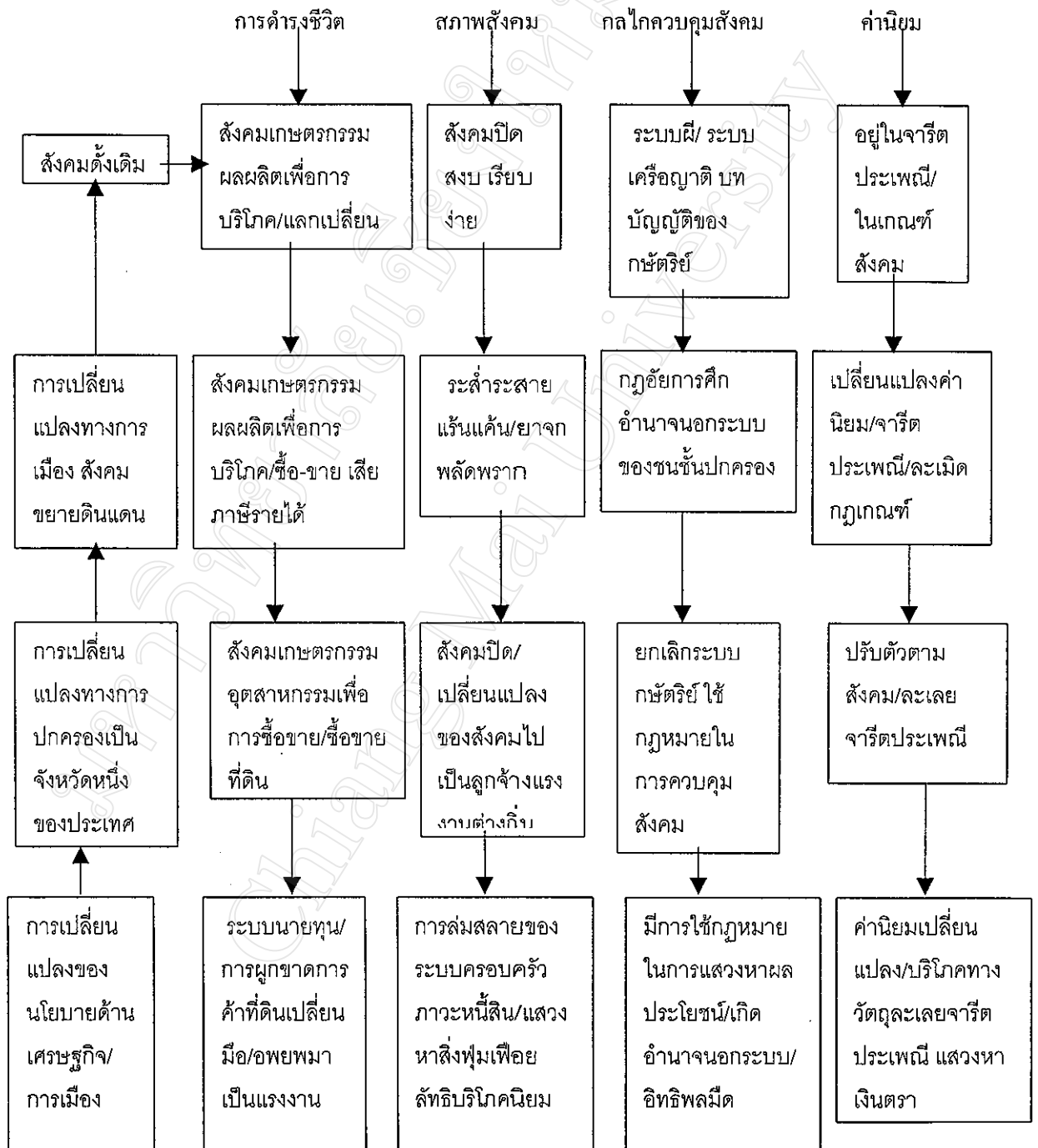
สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากนโยบายทางเศรษฐกิจทำให้สังคมชนบทได้รับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่หมู่บ้าน เกิดแรงกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความต้องการบริโภคสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ให้ความสำคัญต่อวัตถุว่าเป็นเครื่องแสดงออกถึงความเป็น คนทันสมัย เป็นเครื่องวัดฐานะของคน จึงมีการแสวงหาให้ได้มาอยู่ในความครอบครองจนกลายเป็นค่านิยมใหม่ของคนในสังคม ค่านิยมความต้องการถูกกล่าวขานกันว่าเป็นการบริโภคนิยม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่ไร้ทิศทางส่งผลให้เกิดการแบ่งชนชั้นในสังคม ทำให้ลักษณะทางสังคมของคนไทยค้ำึงถึงตนเอง และครอบครัวยิ่งกว่าสังคมส่วนรวม จึงเป็น

สาเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยสมัยใหม่ หลงใหลใฝ่ฝันต่อรูปธรรม ที่จะนำความสุขสบายให้แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความชอบธรรมและคุณธรรมที่เป็นรากฐานของสังคมไทยในอดีต ค่านิยมที่มีในปัจจุบันประกอบด้วย

1. ยึดถือลัทธิปัจเจกชนหรือการยึดถือตนเองเป็นหลัก
2. ความไม่ชอบความขัดแย้ง
3. ค่านิยมในเรื่องความรักสนุก คนไทยจึงมุ่งแสวงหาความสุข สนุกสบาย แต่หลีกเลี่ยงสิ่งต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นความทุกข์ ความลำบาก

นอกจากนี้ ค่านิยมทางเพศของคนไทยยังมีส่วนผลักดันให้ผู้ชายเข้าสู่อาชีพขายบริการได้ง่ายขึ้น กล่าวคือ สังคมและวัฒนธรรมไทยได้ให้ค่านิยมที่ผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานได้โดยไม่ถูกติฉินนินทา ไม่เสียหาย เพราะถือว่าเป็นประสบการณ์ของผู้ชาย ดังนั้น เราสามารถสรุปถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต สภาพสังคม และค่านิยมของคนในปัจจุบันได้ ตามแผนภาพ

แผนภาพ 3 การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต สภาพสังคม และค่านิยมของคนในปัจจุบัน

จากแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีดังกล่าวในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเป็นเยาวชนชายขายบริการทางเพศ โดยเฉพาะใช้ทฤษฎีการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เพื่อให้เห็นถึงการให้ความหมายต่อตนเองและทัศนะการมองจากคนรอบข้าง ที่มีผลกระทบต่อการเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง กระบวนการพัฒนาของการขายบริการทางเพศ จากการปฏิสังสรรค์ อันยาวนานของผู้ขายบริการกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังใช้แนวการศึกษาความเบี่ยงเบนในทัศนะเชิงสัมพันธ์อธิบายถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนในรูปของ “กระบวนการ” ที่เน้นการมองในระดับปัจเจกบุคคล และใช้ทฤษฎีการประทับตราซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงลักษณะเชิงอาชีพของเยาวชนชายบริการทางเพศเหล่านี้ เป็นกรอบแนวทางของการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสำเร็จสมบูรณ์ได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชายขายบริการทางเพศ สรุปรวบรวมได้ดังนี้

อนันต์ นาควิไล (2537) ได้ศึกษากระบวนการกลายมาเป็นผู้ชายขายตัว ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ชายขายตัวให้เกย์ในเขตกรุงเทพฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงอาชีพดังกล่าวจากสภาพที่พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงประสบการณ์ ภาวะเงื่อนไขและปัจจัยที่สำคัญที่เกิดขึ้นกับพวกเขาก่อนที่จะมีอาชีพดังกล่าว ตลอดทั้งศึกษาถึงแบบแผนพฤติกรรมของผู้ชายขายตัวด้วยกันกับสังคมภายนอก อีกทั้งยังต้องการทราบขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ ได้เข้ามาสู่กระบวนการเป็นผู้ชายขายตัว รวมทั้งบทบาทและสถานภาพที่พวกเขาปฏิบัติต่อกันโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กชายขายบริการตามบาร์เกย์ สถานบริการร่างกาย เด็กขายบริการตามสวนสาธารณะ รวมทั้งกลุ่มผู้ควบคุม ครูผู้ฝึกสอน ผู้เชียร์แขก โดยเจาะลึกในกรณีศึกษา 2 กรณี และความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติของผู้มีอาชีพขายบริการทางเพศดังกล่าว

ผลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการกลายมาเป็นผู้ชายขายตัวจะมีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานก่อนที่จะมาเป็นผู้ชายขายบริการคล้ายคลึงกัน มีกระบวนการต่อเนื่องการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง มีแนวโน้มในการเป็นเอกลักษณ์ของพวกเขาเอง จากการศึกษาแม้ว่าจะพบปัจจัย ภูมิหลังที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในช่วงก่อนเข้าสู่กระบวนการก็ตาม ความสำคัญของปัจจัยที่ผลักดันให้บุคคลเลือกกระทำพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนก็คือ ผู้ชายขายตัวเหล่านั้นเผชิญกับสถานการณ์ที่วิกฤตนั้นโดยมีปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เป็นแรงผลักดันอย่างมหาศาล ที่ทำให้เขาเหล่านั้นต้องกระโจนเข้าสู่อาชีพดังกล่าว การวิเคราะห์ในเชิงเบี่ยงเบนดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับชายขายบริการเหล่านี้ มีความ สลับซับซ้อนมาก ทั้งปัญหาด้านอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดหรือสภาพจิตใจที่มีความต้องการเป็นหญิง ตลอดจนเงื่อนไขหรือปัจจัยต่างๆ

ทั้งในระดับครอบครัว เศรษฐกิจก็ส่งผลให้เขาเหล่านั้นกลายมาเป็น ผู้มีความเป็ญเบนทางเพศใน
 ประการสุดท้ายผู้เสนองานวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมย่อยซึ่งพวกเขาขายบริการเหล่านี้
 พยายามที่จะพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์ของพวกเขาเอง ในขณะที่สังคมได้ตีตราประทับและ
 ประณามพวกเขาเหล่านี้อย่างรุนแรง พวกเขาจึงต้องติดอยู่ในวัฒนธรรมย่อยที่ตรงกันข้ามกับ
 วัฒนธรรมของสังคมภายนอก และแรงจูงใจที่มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อพวกเขาคือรางวัล (เงิน) ซึ่ง
 พวกเขาถือว่าเงินจะเป็นตัวช่วยให้สังคมยอมรับพวกเขามากขึ้นในที่สุด นอกจากนี้กลุ่ม
 วัฒนธรรมย่อยของพวกเขายังได้ส่งผลตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจแก่ขายขายบริการทาง
 เพศ เพราะการอยู่ได้ในกลุ่มจะก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจและก่อให้เกิดความสบายใจแก่พวก
 เขาทุกคน ผู้ขายขายบริการทางเพศให้เกย์ เหล่านี้เป็นเพียงชนกลุ่มหนึ่งที่ต้องการคืนรนเพื่อ
 ความอยู่รอดในสังคม เพราะพวกเขาขาดโอกาสและการศึกษาที่ดี สิ่งที่จะนำมาพิจารณาคือ
 กลุ่มขายบริการทางเพศเหล่านี้กำลังขยายตัวออกไปในสังคมทุกระดับ และมีแนวโน้มที่จะมาก
 ขึ้น ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวควรให้ความสนใจ และหาทางแก้ปัญหาต่อไป

ประกอบ ศรีวิจนะ (2537) ได้ศึกษาถึงภูมิหลังของการเกิดกิจการบริการทางเพศ สำหรับ
 ชายในย่านพัฒน์พงษ์ และพฤติกรรมสุขภาพของขายขายบริการ ได้ข้อสรุปว่า ขายขายบริการ
 ทางเพศที่เข้ามาประกอบอาชีพนี้มีสาเหตุที่สำคัญมาจากการที่ประเทศกระจายความเจริญทาง
 เศรษฐกิจและสังคมไม่ทั่วถึง เกิดความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างสังคมเมืองหลวงกับสังคม
 ชนบท ทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ การได้รับการศึกษาและโอกาสสำหรับการ
 ประกอบอาชีพ ดังนั้นประชาชนชนบทเกือบทุกแห่งต่างมีความมุ่งหวังที่จะเดินทางเข้ามา
 ประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตในเมืองหลวง แต่ส่วนใหญ่ต้องพบกับความผิดหวัง จึงมีบางส่วน
 หาทางออกด้วยการหันไปประกอบอาชีพขายบริการ ซึ่งเป็นอาชีพที่มีสิ่งยั่วยุและง่ายต่อการตัด
 สินใจ รัฐบาลจึงควรกระจายการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นไปอย่างทั่วถึง จะทำให้
 ช่วยลดปัญหาการเดินทางเข้าสู่เมืองหลวง เพื่อหางานทำและลดจำนวนขายขายบริการทางเพศลง
 ได้บ้าง

นอกจากปัญหาความยากจนที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้
 ผู้ชาย เข้ามาประกอบอาชีพขายบริการ สังคมในปัจจุบันให้ค่านิยมกับวัตถุสูง โดยให้การยกย่อง
 นับถือบุคคลที่มีทรัพย์สินเงินทองเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าบุคคลนั้นจะได้ทรัพย์สินมาโดยวิธีใด
 และมองข้ามความสำคัญของความมีศีลธรรมจรรยาในสังคมทำให้ผู้ชายเหล่านั้นตัดสินใจเข้ามา
 ประกอบอาชีพขายบริการโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมจรรยา และความดีงามที่ควรปฏิบัติ เพียงเพื่อ
 ขอให้มียาได้มากพอที่จะสามารถซื้อหาวัตถุที่จะทำให้ตนมีหน้ามีตาในสังคมเท่านั้น ทั้งนี้เพราะ

อาชีพขายบริการนั้นสนองตอบความต้องการนั้นได้ เนื่องจากเป็นงานที่มีรายได้ดี ได้เงินง่ายและงานสบาย ดังนั้นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ เน้นถึงวิธีการที่จะตั้งสอน และปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกถึงศีลธรรมจรรยาอันดีงามในสังคม อันจะเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เยาวชนจากชนบทตัดสินใจมาประกอบอาชีพขายบริการ

จากการศึกษาถึงวิธีการเข้าสู่อาชีพขายบริการ ส่วนใหญ่เข้ามาขายบริการด้วยความสมัครใจ โดยปิดบังทางครอบครัวและจากการชักนำของเพื่อน ๆ บิดามารดา จึงควรให้ความสนใจดูแล เอาใจใส่และให้คำแนะนำแก่บุตรของตนในเรื่องคบเพื่อน เพื่อป้องกันมิให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสังคมและถูกชักนำไปสู่การขายบริการทางเพศในที่สุด รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐควรเข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสารให้กับประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงผลเสียของการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศเพื่อให้บิดา มารดา คอยดูแลและบุตรหลานของตนและปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องกับวัยรุ่นชายมิให้ตัดสินใจประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ เมื่อผิดหวังจากการเข้ามาทำงานทำในเมืองหลวง

สำหรับการแพร่เชื้อโรคเอดส์และกามโรคนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มผู้มารับบริการตรวจรักษาในคลินิกกลางคืนเป็นประจำ ปัญหาดังกล่าวจึงน้อยลง แต่ยังมีสถานบริการอีกจำนวนมากที่มีได้มีกฎ ข้อบังคับที่ชัดเจน เพื่อให้ขายบริการมาตรวจร่างกายเป็นประจำ รวมทั้งผู้ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศแบบอิสระจะไม่ให้มีการตรวจสุขภาพ ดังนั้นควรมีการรณรงค์กันอย่างจริงจังเพื่อผลักดันให้สถานบริการต่าง ๆ และขายบริการอิสระเหล่านั้นเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันโรคติดต่อต่าง ๆ โดยการออกกฎข้อบังคับให้ขายบริการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่ได้รับบริการแขก และเข้ารับการตรวจเช็กกามโรคเป็นประจำ ซึ่งจะทำให้มีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องและสามารถควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อกามโรคและโรคเอดส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติคุณ อางคาสัย (2541) ได้ศึกษาประเด็นโสเภณีเด็กชายโดยการศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชาย เร่ร่อนขายบริการทางเพศ ได้ศึกษาถึงเงื่อนไข และปัจจัยที่ทำให้เด็กชายเร่ร่อนใช้ชีวิตขายบริการ การศึกษาได้ติดตามวิถีการดำเนินชีวิตในระหว่างที่พวกเขาใช้ชีวิตในระหว่างที่พวกเขาใช้ชีวิตขายบริการทางเพศเพื่อจะได้ทำความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เป็นจริงแล้ว ทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับพวกเขาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมรวมทั้งการค้นหามาตรการหรือแนวทางในการป้องกันและการแก้ไขปัญหการขายบริการทางเพศของเด็กเหล่านี้

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นตัวเด็กขายบริการทางเพศเป็นสำคัญโดยเลือกเด็กชาย จำนวน 10 คน ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และใช้ชีวิตในการขายบริการทางเพศมาแล้ว 6 เดือน ในขณะทำการ

ศึกษา พวกเขายังทำการขายบริการทางเพศอยู่ เป็นเด็กที่ไม่สังกัดตามบาร์เกย์ หรือคลับ สำหรับพวกกรักร่วมเพศได้เห็นภาพความเป็นตัวตนของเด็กชายขายบริการกลุ่มที่นั่งในย่านสีลม ลุมพินี ซึ่งการศึกษาต้องได้ข้อมูลทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับข้อเสนอที่ต้งขึ้นมา

การเข้าสู่การเป็นโสเภณีชาย โอกาสที่เด็กเร่ร่อนจะก้าวเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศ มีค่อนข้างสูง เด็กขายบริการทางเพศส่วนใหญ่เป็นเด็กเร่ร่อนที่มีประสบการณ์ในการเร่ร่อนมานานพอสมควร และเรียนรู้ที่จะเอาตัวรอดด้วยวิธีที่ง่าย และสะดวกสบายที่สุด อีกทั้งมีผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากที่สุด การขายบริการทางเพศจึงเป็นตัวเลือกที่นับว่าเราใจได้ดีที่สุด และประกอบกับเด็กยังไม่รู้ไม่เข้าใจ เนื่องจากเด็กไม่มีความรู้ และความเข้าใจกับเรื่องเพศ เพียงแต่ขอให้ “เงิน” เป็นค่าตอบแทน เพื่อจะได้มีข้าวกินอิ่มท้อง เด็กเร่ร่อนเหล่านี้ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภายในบ้านไม่ดีนักต้องออกมาใช้ชีวิตตามลำพังหาเลี้ยงตนเอง อาจเกิดจากความต้องการวัตถุที่มากเกินไป ทำให้มีการลักเล็กขโมยน้อยและกลัวความผิดจึงหนีออกจากบ้าน หรือบางคนชอบความอิสระไม่ชอบอยู่กับครอบครัวที่บ้านกำหนดเอาไว้ ต้องหนีออกมา

เมื่อออกมาเผชิญชีวิตนอกบ้านแล้ว โอกาสที่เขาจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศมีมากขึ้นและเกิดขึ้นได้ง่ายด้วย และเมื่อได้ค่าตอบแทนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและชดเชยในสิ่งที่พวกเขาไม่เคยมีในขณะที่อยู่บ้าน อาทิ เสื้อผ้าราคาแพง ข้าวอะเบาท์ และพร้อมที่จะมีอย่างที่ยั่วยวนที่อยู่ในวัยอย่างเขามีได้ เขาใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการของเขาอย่างไม่จบสิ้น

ความสำคัญอีกประการหนึ่งที่เยาวชนตัดสินใจก้าวเข้าสู่การขายบริการทางเพศ เนื่องจากมีความต้องการใช้บริการทางเพศของลูกค้าทั้งหลายนั่นเอง ลูกค้าของพวกเขาคือ พวกกรักร่วมเพศทั้งหลาย ทั้งนี้จะมี พวกต่างชาติที่เข้ามาทำธุรกิจหรือมาสอนภาษาต่างประเทศ กับอีกกลุ่มหนึ่งเดินทางมาหาความสุขทางเพศโดยตรง และมีการกระทำหลากหลายรูปแบบ เช่น ธุรกิจภาพ ภาพยนตร์ วิดีโอลามกอนาจาร โดยจ้างถ่ายภาพเปลือย หรือภาพร่วมเพศระหว่างเด็กกับเด็กด้วยกันเอง หรือเด็กกับผู้ใหญ่ นอกจากนี้มีลูกค้าชาวต่างชาติแล้วยังมีลูกค้าคนไทยอีกจำนวนมากทั้งประเภทเกย์ควีน เกย์คิงที่ติดต่อซื้อบริการเด็กเหล่านี้

การที่เด็กเหล่านี้ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่กลุ่มคนขายบริการทางเพศทั้งอยู่ตามบาร์หรือขายโดยอิสระ ทำให้พวกเขาเกิดความต้องการเลียนแบบที่จะแสวงหารายได้ จากการกระทำเช่นเด็กอื่นๆ ด้วย โดยมีความคิดว่าการใช้ชีวิตดังกล่าวไม่ใช่เรื่องเสียหาย เพราะนอกจากเขาแล้วยังมีคนอื่นอีกมากที่ใช้ชีวิตเช่นเดียวกับเขา อีกทั้งกลไกในการเข้ามาควบคุมดูแลของรัฐไม่ได้ให้ความสำคัญ และ สนใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างแท้จริง มุมมองของเจ้าหน้าที่รัฐกับหน่วยงานเอกชนต่อปัญหาดังกล่าวยังไม่ตรงกัน มีวิธีคิดและปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาที่

แตกต่างกันอยู่ ปรากฏการร่วมมือกันอย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุให้การขายบริการทางเพศดำรงอยู่ และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดมา

สุลิมาน นฤมล (2530) ได้ศึกษากระบวนการกลายเป็นหมอนวด : ศึกษาในกรณีหญิงบริการในสถานบริการ อาบ อบ นวด ได้สรุปไว้ว่า จุดเปลี่ยนหรือจุดวิกฤตในชีวิตของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงต้องพึ่งตนเองมากขึ้น ประกอบกับความรับผิดชอบตัวเอง ครอบครัว และ ภาวะยากจน สภาพแวดล้อมบังคับอีกทั้งได้รู้จักบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม “เบี่ยงเบน” (จากบรรทัดฐานของสังคม) ทำให้ผู้หญิงคิดว่าเพศของตนเอง “ขายได้” รวมทั้งรางวัลล่อใจคือ เงิน และ วัตถุสิ่งของ จึงทำให้ผู้หญิงเข้าสู่ระบบการเบี่ยงเบนขั้นปฐมภูมิ

ต่อมากระบวนการขัดเกลาเชิงอาชีพของสถานบริการ (อาบ อบ นวด) เป็นกลไกสำคัญในการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของการเบี่ยงเบนแบบถาวร โดยการนี้ผู้เบี่ยงเบนจะยอมรับวัฒนธรรมใหม่และวิถีชีวิตแบบแผนพฤติกรรมให้เข้ากับโลกใหม่ แต่บางเวลาก็มีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในตัวเองของผู้เบี่ยงเบน โดยผู้เบี่ยงเบนจะกลับไปสู่โลกปกติ เช่น กลับบ้าน (ญาติพี่น้อง) บ่อย ๆ และอยู่นานกว่าปกติหรือชดเชยตัวเองด้วยการสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ดิฉันเสพติด หรือหาความเพลิดเพลินทางอื่นเพื่อให้เวลาหมดไป จนกระทั่งระบบความคิดนี้ตกผลึก คือการมองว่าตนเป็นหมอนวดต้องใช้เพศเป็นช่องทาง ทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการอุดมการณ์ของโลกผู้เบี่ยงเบน

ในส่วนของการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของวัยรุ่นชายในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท จึงน่าสนใจในประเด็นที่ว่าวัยรุ่นชายแถบกึ่งเมืองกึ่งชนบทนี้ยังอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา ชุมชนของพวกเขา ก็ยังคงมีความเข้มแข็ง ความเป็นธรรมชาติและการปรุงแต่งจากสังคมภายนอกยังเข้าไปได้ไม่มากนัก สภาพคล้าย ๆ กับวัยรุ่นแถบกึ่งเมืองกึ่งชนบทโดยทั่วไป เพราะฉะนั้นในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างจะรวดเร็วของระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของระบบโลกในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจ ตรวจสอบว่าลักษณะเงื่อนไขในการให้บริการทางเพศและแบบแผนการดำเนินชีวิตประจำวัน และอนาคตของพวกเขาเป็นไปในทำนองเดียวกันกับผลงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นชายแถบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ได้กระจายอยู่ทั่วทุกท้องถิ่นทั่วไทยและค่อนข้างมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต ในแง่ของการเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของไทย ที่ต้องการการเตรียมความพร้อมที่จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไปในอนาคตข้างหน้า การศึกษาครั้งนี้จะได้ข้อมูลที่

เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีส่วน ใกล้เคียง ผูกพันกับวัยรุ่นชายในทุกพื้นที่
ของประเทศไทย ที่จะได้มีมาตรการในการป้องกัน ปรับปรุง แก้ไข ถึงปัจจัย และสาเหตุของการ
ก้าวเข้าสู่การขายบริการทางเพศของวัยรุ่นชายในเขตกิ่งเมือง กิ่งชนบททั่วไปได้อีกทางหนึ่ง